Dwaasheid om op het pad op resultaat uit te zijn; vervulling of onderdrukking van het verlangen naar liefde

16 september 1960
lezing 69

“Gegroet, vrienden. Gezegend is ieder van jullie, gezegend is dit uur. Het is een feest om weer met jullie aan de slag te gaan op dit pad van zelfherkenning. Moge het komende jaar jullie weer een paar stappen verder brengen, en moge ieder van jullie begeleiding vinden waar je die het hardst nodig hebt.

Allereerst een onderwerp waarover bij een paar van jullie nogal wat onduidelijkheid bestaat: het resultaat dat het werken op het pad zou moeten opleveren. Veel vrienden voelen of geloven - bewust of onbewust - dat ze geen problemen meer zullen tegenkomen als ze een paar maanden of zelfs een paar jaar zo gewerkt hebben. Dat is niet echt realistisch. Het is gewoon ook niet waar. Bepaalde verschijnselen van je innerlijke problemen kunnen tot op zekere hoogte minder heftig worden, maar het is niet juist om je vooruitgang af te meten aan het gegeven of er al dan niet ups en downs in je leven zijn.

Laten we eens zien of we wat licht in deze verwarring kunnen brengen. Want voor ieder van jullie is het uitermate belangrijk dat je begrijpt waarom dit idee zo verkeerd is en bijzonder schadelijk kan zijn.

Je wordt altijd geboren met je problemen, je basisconflicten. Tegen de tijd dat je besluit aan het werk te gaan op het pad van zelfkennis, zijn er meestal al tientallen jaren van je leven voorbij. In die jaren hebben deze

problemen diep wortel geschoten in je ziel. Die innerlijke problemen heb je dus met je mee gedragen, niet alleen al die jaren van dit leven, maar al vanaf eeuwen daarvoor. Hoe kun je veronderstellen dat je problemen totaal en al opgelost zijn alleen maar omdat je tot een paar relatief oppervlakkige erkenningen bent gekomen? Zelfs een paar basis erkenningen zouden nauwelijks genoeg zijn om je zo af en toe te vrijwaren van de stormen die het leven in petto heeft. Zelfs al zou je in de korte tijd dat je op het pad bent tot een basis erkenning zijn gekomen, dan nog mis je het verband met de vele neigingen die je onmogelijk hebt kunnen ontdekken. Dat verband ontgaat je nog, dat grondbeeld van het kind in je. Het onderbewuste overheerst je nog steeds, zelfs al ben je al een heel eind gekomen. Tijd is nooit bepalend. Sommigen gaan op zoek en zetten al hun wilskracht in, maar hun innerlijke wil blokkeert een echte vooruitgang. Voor hen hebben een paar jaren van schijnbaar toegewijd werken minder resultaat dan misschien een paar maanden voor iemand die zich innerlijk niet verzet.

Als de psyche niet echt bereid is jou jezelf onder ogen te laten zien, hoe kun je dan een werkelijke verandering in je leven verwachten? Zelfs zij, die daar volkomen toe bereid zijn, kennen vaak innerlijke beperkingen die onbewust maar doelgericht een werkelijk inzicht proberen te voorkomen. Van jezelf mag je tot zover, en niet verder. Hoe zou je dan, door en betrekkelijk oppervlakkige inspanning, je innerlijke leven zo kunnen veranderen dat de uiterlijke problemen verdwijnen? Ondanks een bepaald inzicht is de hele betekenis van de kinderwereld in je nog steeds verborgen aanwezig en kán die dus ook niet veranderd zijn. Je emotionele reacties zijn nog min of meer hetzelfde.

Laten we eens aannemen dat een paar van jullie, gezegend met een uitermate flexibel en bereidwillig onderbewuste, zo ver zijn in het zichzelf onder ogen zien als menselijk maar mogelijk is. Vergeet dan niet dat het jezelf onder ogen zien alleen maar een geleidelijk proces kan zijn. Dat kan niet ‘zo maar even’, dat kan niemand. Maar laten we toch eens aannemen dat iemand tot een totaal overzicht van al zijn illusies is gekomen. Zelfs dat is niet voldoende om hem onmiddellijk zo te veranderen dat hem niets meer kan gebeuren. Herkenning en verandering zijn namelijk niet een en hetzelfde, hoewel herkenning een eerste vereiste is om tot verandering te kunnen komen. Uiteindelijk ga je misschien wel heel helder zien hoe onredelijk en onrealistisch je emotionele reacties zijn - en dat is al een hele stap - maar je zielskrachten zijn al zo lang op een bepaald patroon ingesteld dat het

heel wat tijd vraagt en een voortdurend herkennen van die reacties om tot een nieuw gewoontepatroon te komen. Door het voortdurend eerlijk erkennen van kinderlijke emoties vindt tot op zekere hoogte wel een heel geleidelijke verandering plaats. Dit is zo'n gezond en bevrijdend proces dat er soms ook een uiterlijke verandering is. Maar de werkelijke verandering is innerlijk - en dat is ook waar het om gaat.

Die innerlijke verandering kun je het best zien aan iemands veranderde reactie op ongemakken en problemen. Dit komt als alle innerlijke tegenstand om jezelf onder ogen te zien, verdwenen is. Dan is er geen angst meer in je om wat dan ook onder ogen te zien. Tot op zekere hoogte is het je gelukt om enkele van je emotionele reacties te veranderen. En waar ze nog niet veranderd zijn, zie je dat duidelijk. En met elke keer dat je dit ziet, kom je tot een dieper inzicht waaróm ze onvolwassen reageren. Steeds duidelijker zie je wat de verkeerde veronderstellingen zijn en ook wat in theorie de juiste reactie zou zijn, en op een zekere dag zal zijn. Zelfs dan gaat het leven gewoon door, met af en toe de dreiging van donkere wolken. Maar die wolken hebben dan niet meer de macht om je al te zeer van streek te brengen, om je bezorgd en angstig te maken, om je weg te vagen. Langzamerhand zul je steeds minder angst hebben voor duistere tijden. Moedig en constructief zul je die onder ogen zien: wat kan ik ervan leren? En iedere keer dat je een belangrijke les over jezelf geleerd hebt, treed je als een krachtiger en vrijer persoon uit de schaduw in het licht, als een gelukkiger en wijzer mens. Er komt een tijd dat wat als een probleem wordt gezien, voor jou geen probleem meer is. Dat is de enige manier om meester te worden over jezelf en je leven. Als er geen problemen meer zouden zijn, zou je nooit je angst ervoor kunnen kwijtraken. Je zou je zorgen blijven maken dat ze er op een dag opeens weer wel zouden zijn. Maar als je meester wordt over de problemen van het leven, hebben ze ook niets bedreigends meer voor je.

Dat is de werkelijkheid, vrienden. Het idee dat in één keer alle problemen, ziektes, zorgen en wrijvingen simpelweg verdwijnen omdat je een fractie gedaan hebt van het werk dat gedaan moet worden, omdat je iets herkend hebt van alles wat herkend moet worden, is onwerkelijk en kinderlijk. En dan druk ik me nog vriendelijk uit. Je kunt je ontwikkeling alleen maar afmeten aan de manier waarop je reageert op de problemen die onvermijdelijk zijn in het leven; en aan wat je iedere keer wint, hoe je na ieder 'ongeval' groeit. En dan maakt het niet uit of het om een grote, belangrijke zaak gaat of om een tamelijk

onbetekenende, die toch de macht had om je behoorlijk van je stuk te brengen. Je enige maatstaf voor ontwikkeling is *hoe je reageert* en niet of er al dan niet nog periodes van ontreddering zijn in je leven.

Daarom is het ook zo moeilijk voor anderen je ontwikkeling te beoordelen, hoe goed ze je ook kennen. Soms is het te merken dat iemand op een wijzere, constructievere manier reageert op de problemen van het leven maar zelfs dat kan misleidend zijn. Mensen zijn heel slim in het zelfs zichzelf voor de gek houden. De echte reactie wordt vaak onderdrukt - zichtbaar is alleen de schijn van rust en kalmte. Alleen wat je *werkelijk* voelt kan maatstaf zijn, een uiterlijke constatering kan dat nooit.

Als kosmische wetten zouden werken zoals jij je dat graag voorstelt - dat er dus geen problemen meer voor je zouden bestaan - hoe moet je er dan achter komen dat je boven die problemen staat, dat je er meester over bent geworden? Problemen zullen geleidelijk aan en na een lange tijd steeds minder macht over je hebben, maar ze zullen pas verdwijnen als je ervan geleerd hebt, de reden ervan begrijpt, je je realiseert hoe *jij* ze hebt veroorzaakt - hoe onwaarschijnlijk je dit eerst ook zal lijken. Als dit begrip groeit, wordt iedere bedreiging minder duister en minder beangstigend, tot je er meester over wordt, meester van jezelf en van je leven. Alleen een betrekkelijk lange periode van groei, van werk aan jezelf, van ontwikkeling zal geleidelijk aan en beetje bij beetje die uiterlijke problemen verminderen, al kom je misschien dan toch nog af en toe in een stevige crisis.

Zo'n crisis, of het minder worden van kleine ontredderingen, heeft niets te maken met het feit of je wel of niet op het pad bent, maar is het gevolg van je verkeerde reacties - misschien uit het verleden - die zich nu uiten. Gevolg komt niet altijd direct na de oorzaak, zoals jullie nu allemaal wel weten. Vaak is er een vertraagde reactie. Maar over het algemeen gesproken werkt het sneller als iemand *wel* op het pad is. Het kan zijn dat iemand zo'n vertraagde reactie uit het verleden in zijn volle kracht over zich heen krijgt net als hij met dit werk van zelfonderzoek begint, of vlak daarna - maar het kan ook heel veel later gebeuren. De wetten van het tijdselement tussen oorzaak en gevolg zijn weer heel anders en zo gecompliceerd dat we daar nu niet op in zullen gaan.[1] Ik kan alleen maar zeggen dat dit niet volgens statische algemene regels

[1] Meer hierover 11 jaar later in lezing 196 'De kwaliteit van je verbintenis; oorzaak en gevolg' (Noot vertaler)

werkt, maar volgens wetten van de individuele ziel.

Dus vrienden, als je bij jezelf zegt: “Ik heb zo hard op dit pad gewerkt en moet je zien, dit of dat gebeurt mij nog steeds en anderen ook,” weet dan dat dat een waanidee is dat drastisch herzien dient te worden. Als je zo objectief mogelijk over mijn woorden nadenkt, weet ik zeker dat je erachter komt dat wat ik je zeg waar moet zijn. Als het anders was, zou het geen zin hebben.

Dit alles hoeft je niet te ontmoedigen, vrienden. Het is begrijpelijk dat men vaak het pad ven zelfherkenning opgaat omdat men genoeg heeft van de problemen van het leven en hoopt er op deze manier vanaf te komen. Maar ben je wel echt eerlijk tegenover jezelf als je van buitenaf grote veranderingen in je geluk verwacht, alleen omdat je je even hebt ingespannen? Lijkt het niet realistischer om er vanuit te gaan dat grote veranderingen van buitenaf alleen maar het gevolg kunnen zijn van grote veranderingen in jezelf? Om dat voor elkaar te krijgen moeten je inspanningen gericht zijn op de verandering die je wenst. En om dat te bepalen moet je verschrikkelijk eerlijk zijn tegenover jezelf. Het is zo gemakkelijk om jezelf voor de gek te houden door je aandacht op een ander punt te richten. Sommige mensen zetten zich bijvoorbeeld enorm in voor anderen. Hoewel dit goed en aanbevelenswaard is en ook vruchten zal afwerpen, heeft het niets te maken met de inspanning om jezelf onder ogen te zien. Het is heel goed mogelijk dat iemand heel wat uiterlijke, zichtbare inspanningen gebruikt om zijn innerlijke weerstand te verdoezelen. Alles staat of valt met de *innerlijke* wil om jezelf onder ogen te zien en jezelf te veranderen. Om erachter te komen waar je innerlijke wil naar streeft (of niet naar streeft), moet je diep in meditatie.

Het idee dat je problemen over zullen gaan omdat je met het werk op dit pad begonnen bent, is net zo verkeerd als het idee dat er nu méér problemen op je af zullen komen omdat je op het pad bent. Beide misverstanden worden gepropageerd door scholen op jullie aarde, die op denken zijn gebaseerd. Het leven is op zich een school. Het leerprogramma van deze school bestaat uit de zich uiterlijk manifesterende omstandigheden van je innerlijke leven, zowel de positieve als de negatieve. Soms is het zelfs moeilijker om de positieve resultaten van je innerlijke leven aan te nemen en constructief in je op te nemen. De negatieve en dwalende kant in je kan verhinderen dat je het leven ten volle beleeft, zowel op zijn best als op zijn slechtst. De ritmische verandering van positieve naar negatieve omstandigheden en

weer terug, steeds in cirkels, gaat dus op voor alle menselijke wezens, of ze nu wel of niet op enig spiritueel, psychologisch of wat voor pad dan ook zijn. Het enige verschil tussen deze twee soorten mensen is, zoals ik al vaak heb gezegd, dat wie in de goede richting zoekt, een andere benadering van *beide* soorten omstandigheden leert, de positieve en de negatieve. Alleen zo wordt hij geleidelijk meester over zichzelf en over zijn leven. Hij komt tot een dieper en zinvoller ervaren van het leven. Het voortdurend wisselen tussen 'goed' en 'slecht' zal - net als andere gebeurtenissen - een betekenis krijgen die degene die hierover in onwetendheid leeft, mist. De zoeker en werker op het pad zal de essentie van het leven voller ervaren en in de mate waarin hij vooruitgang heeft geboekt.

Degene die zichzelf in dit proces onderzoekt, gaat een ander begrip omtrent leven ontwikkelen. Maar degene die dat niet doet, leert óók door de ervaringen die het leven biedt. Hij zal zich alleen pas later bewust worden van de betekenis van die ervaringen. Dat kan groeiend gebeuren, om het zo maar eens te zeggen. Voor beiden zijn de ups en downs even hard nodig als onderdeel van de wet van oorzaak en gevolg die voor alle wezens opgaat. Elke theorie die zegt dat een beetje spirituele en psychologische inspanning je vrijwaart van problemen of je juist meer problemen brengt, is gewoon fout.

Als dit helder voor je is ervaar je het ook niet meer als onrechtvaardig wanneer ontwikkelde, zelfzuchtige mensen een gemakkelijk leven lijken te hebben. Je begrijpt dat het voor hen alleen maar een periode van gunstige uiterlijke omstandigheden is - en dat kan dan best een lange periode zijn voor deze keer. Je voelt het ook niet als onrechtvaardig dat jij, of anderen op het pad, met allerlei problemen worstelen, of dat 'het pad niet werkt want we hebben toch zo ons best gedaan'.

Nee, vrienden, je hebt niet méér, maar ook niet minder problemen omdat je nu op het pad bent. Je problemen van nu zijn de oogst van wat je alweer enige tijd geleden hebt gezaaid vanuit neigingen en opwellingen die nog steeds in je leven, of je je nu bewust bent van hun ver reikende betekenis of niet. Maar in de mate waarin je je daarvan bewust bent, wordt het gemakkelijker problemen aan te pakken, kun je er constructiever mee omgaan en bovendien verzwakken ze je niet meer.
Ik zeg nog maar eens, vrienden, hoe nodig het is dat je - bewust of

onbewust - je ideeën in dit opzicht in waarheid herziet en niet door alleen maar te denken wat je graag wilt. Wat betreft het jezelf onder ogen zien en de bereidheid om te veranderen en verouderde, schadelijke neigingen en innerlijke reacties op te geven, eis je onbewust een maximum aan gunstige veranderingen in ruil voor een minimum aan inspanning. Als je je bewust wordt van deze onredelijke eis aan God en je die eis verandert, zul je zien dat de hulp die God je biedt om jezelf te vinden, altijd ver uitgaat boven je inspanningen – tenminste als je daar echt en onvoorwaardelijk toe besloten hebt. Maar je inspanningen moeten van ganser harte zijn en alles te bovengaan.

In sommige gevallen komen de problemen in je leven tot een climax als je net op het pad begonnen bent. Dat is niet *omdat* je net begonnen bent. Het zou toch wel gebeurd zijn. Vaak is het zo dat je psyche, die veel meer weet en voorziet dan je bewuste geest, al wist dat het snel tot deze climax zou komen. Deze kennis van je psyche bracht je op dat moment tot het pad, zodat je beter uitgerust zou zijn om deze opeenhoping van je afwijkingen te hanteren door ze uiteindelijk naar buiten te brengen. Vaak komt je keuze voor en je verlangen naar zelfonderzoek voort uit een innerlijke behoefte die je daartoe aanzet: "Zoek nu. Ga op het pad om te leren wat dit alles betekent, zodat je er constructief gebruik van kunt maken als de tijd daar is en je niet dieper in je wanhoop wordt getrokken."

Op het pad van zelfonderzoek leer je niet alleen beter om te gaan met problemen, maar ook met gelukkige tijden. Wie nog in duisternis verkeert en niets weet over de feiten van het menselijk bestaan, over de zin van het leven, staat net zo hulpeloos tegenover de goede gebeurtenissen als tegenover de slechte. Voor beide heb je wijsheid nodig, volwassenheid en de spirituele kennis die de ware prikkel geeft tot zelfkennis om er constructief mee om te gaan.

Zijn er vragen over dit onderwerp?"

VRAAG: In een succesvolle analyse, wat bijna vergelijkbaar is met dit werk, gebeurt het vaak dat iemand op een gegeven moment verlost wordt van een maagzweer of een andere fysieke ziekte. Andere emotionele problemen worden soms opgelost: een slecht huwelijk kan weer goed worden, enzovoorts. Als iemand er echt aan gewerkt heeft, gebeuren die dingen dus.

"O, ja. Ik heb ook niet gezegd dat het niet zo is. Bepaalde veranderingen

moeten in feite wel plaatsvinden. Als je erin slaagt een innerlijke verandering tot stand te brengen, moet er ook uiterlijk iets veranderen. Dat heb ik duidelijk gezegd. Maar in veel metafysisch gerichte kringen leeft het verkeerde idee dat de mate van vooruitgang afgemeten kan worden aan het feit of er al dan niet problemen in je leven komen. Natuurlijk kun je op je weg problemen oplossen - wat niet betekent dat er geen problemen meer kunnen komen. Ik probeer jullie duidelijk te maken dat noch de waarde van het werk, noch de waarde van je inspanningen bepaald worden door het feit dat er nog altijd moeilijkheden, ziekte of andere problemen op je weg komen. Dat is niet bepalend. Het criterium is hoe je reageert op problemen."

VRAAG: Mag ik daar iets aan toevoegen? Ik denk dat er misschien nog wel oude problemen in het spel zijn. Als dat zo is, is het zeer zeker een teken dat nog geen grote verandering heeft plaatsgevonden. Van de andere kant kun je oude problemen oplossen en kunnen er nieuwe komen. Wat niet betekent dat er geen vooruitgang was.

"Dat is zeker waar. De nieuwe problemen kunnen indirect verbonden zijn met oude problemen die herkend en tot op zekere hoogte veranderd zijn, maar het kan zijn dat de gevolgen ervan nog niet ontdekt zijn. En die gevolgen zijn vaak oneindig gevarieerd."

VRAAG: Is er enig verband tussen ziekte en de mate waarin je je eigenzinnigheid loslaat?

"Natuurlijk is er een verband tussen een verbeterde gezondheid en het loslaten van de spanning die de eigenzinnigheid veroorzaakt. Elke afwijking veroorzaakt een innerlijke spanning, of het nu eigenzinnigheid is of een verkeerde conclusie of een onjuiste tendens. Soms zijn die afwijkingen of spanningen zo diep geworteld dat ze niet ten volle tot het bewustzijn gebracht kunnen worden, althans niet helemaal tijdens deze incarnatie. Ze kunnen te diep vastzitten en dan moet er na dit leven nog aan gewerkt worden. Het is jouw taak nu om te doen wat er wel gedaan kan worden. Het is beter stukje bij beetje vooruit te gaan dan in wanhoop op te geven en te zeggen: "Ik kan dit niet allemaal in dit leven", net zomin als het goed is om te zeggen: "Later heb ik nog wel tijd, daarom hoef ik me er nu geen zorgen over te maken." Hoe dieper de schadelijke neiging gaat, hoe moeilijker het wordt. Het is ook mogelijk dat iemand een innerlijke spanning loslaat,

maar dat de uiterlijke manifestatie al te ver is om verlost te kunnen worden van de hele ziekte. In zo'n geval kan de ziekte blijven, maar zal het fysieke en mentale lijden minder worden naarmate de patiënt innerlijk gegroeid is. Dat is wat ik je heb proberen over te brengen in deze lezing.

Het is heel goed mogelijk dat je je zo ver hebt ontwikkeld als maar verwacht kan worden en dat je innerlijke wil uiterst constructief functioneert, zodat je jezelf volledig onder ogen ziet en ook verandert. En toch kun je op zekere dag ziek worden of voor een ander probleem komen te staan, zoals ook anderen overkomt. Dit kan het gevolg zijn van een diep geworteld probleem, waarvan je tot nu toe nog niet de kans hebt gehad om het te onderzoeken. Maar die kans krijg je wanneer die ziekte of dat probleem er is.

* * * * *

Nu, vrienden, een heel ander onderwerp. Dat geeft ons misschien geen tijd meer voor jullie vragen, maar die nemen we dan de volgende keer mee. Het onderwerp dat ik net heb behandeld, is een noodzakelijke basis om bepaalde dingen te begrijpen. Sommigen van jullie hebben daar al een gezond idee over, al is het misschien nog niet helemaal duidelijk, maar anderen zijn nog in verwarring. Het is heel belangrijk voor je werk om je ideeën helder te krijgen en te herzien. Het onderwerp dat ik nu wil bespreken, houdt verband met creatieve en gerechtvaardigde verlangens die nu nog vaak onderdrukt worden en dat geeft problemen. In de vorige lezing heb ik het idee erachter in grote lijnen aangegeven. Ik wil daar nu wat specifieke voorbeelden aan toevoegen die voor iedereen opgaan, tenminste tot op zekere hoogte.

Iedere menselijke ziel kent het verlangen om bemind te worden. Op zich is dit verlangen niet alleen legitiem en gezond, maar leidt ook tot creativiteit. Want gebrek aan liefde leidt tot een verlamming van je creatieve krachten.

Om het verlangen van de ziel naar liefde te vervullen kiest de mens vaak een verkeerde manier. Gedeeltelijk gebeurt dit omdat het verlangen onbewust is. Zolang dit verlangen niet in het licht en in de realiteit gebracht kan worden, functioneert het niet goed en creëert daardoor frustraties en andere problemen. Waarom is dit verlangen zo vaak onbewust? Laten we eerst maar eens kijken wat daarvoor de reden is.

Het verlangen naar liefde van een kind is grenzeloos, maar hij krijgt het gevoel opgedrongen dat dit verlangen naar een exclusieve en onbeperkte liefde verkeerd is; daardoor voelt hij zich schuldig. Het is waar dat het verlangen naar exclusieve en onbeperkte liefde onwerkelijk is en onvolwassen. De verkeerde conclusie ligt in het denken dat een verlangen naar liefde *op zich* verkeerd is. De juiste conclusie zou zijn: "Het soort liefde dat ik tot nu toe wilde, is verkeerd omdat het gewoon niet kan. Maar ik heb het recht om naar liefde te verlangen. Dat kan wel, als ik van mijn kant leer op een juiste en volwassen manier lief te hebben."

Het eerste misverstand is dan al dat het verlangen naar liefde iets is om je voor te schamen. Dus wordt het verlangen begraven en omdat het begraven wordt, zijn er veel onaangename gevolgen.

Je kunt denken: "Dat verlangen is bij mij helemaal niet begraven. Ik ben me er heel goed bewust van". Ja, je kunt je inderdaad tot op zekere hoogte van het verlangen bewust zijn. Maar zelfs dan blijf je je maar gedeeltelijk bewust van het innerlijk verdriet, het onvervulde verlangen, en van de strijd in je om het verdriet toe te dekken en om een *vervanging* te vinden voor de liefde die je mist. De strijd sloopt je, en veroorzaakt reacties die het doel dat je wenst te bereiken juist onmogelijk maken. Ieder van jullie moet op je eigen manier kijken hoe en waar je het verband kunt leggen tussen je eigen conflicten en deze universele strijd.

Ondanks je schaamte over je hunkering naar liefde en het onderdrukken ervan, kun je deze roepende stem toch niet volledig tot zwijgen brengen. De stem is er, maar kan zich alleen maar op een slinkse manier uiten en door die slinksheid krijg jij niet de liefde waar je zo naar hunkert. Maar dat weet je nog niet. Diep van binnen geloof je: "Het is verkeerd om te willen dat er van me gehouden wordt. Ik heb er geen recht op dat er van me gehouden wordt, ik ben het niet waard. Daarom krijg ik het ook niet". Maar de innerlijke stem die nooit tot zwijgen is te brengen, blijft op zijn eigen verkeerde manier vechten, juist met de houding die je nog minder geliefd maakt. Als je die verkeerde houding zou opgeven, zou je je realiseren dat er van de echte jij gehouden kan en zal worden. Daarmee zou je de vicieuze cirkel doorbreken.

Wat is die verkeerde manier nu precies? Het verlangen naar liefde vervang je door het verlangen naar goedkeuring, waardering, het

verlangen om uit te blinken, om beter te zijn dan anderen, om indruk te maken, om belangrijk te zijn. Op de een of andere manier lijk je je hier minder over te hoeven schamen. Je bent dan voortdurend bezig jezelf te bewijzen. De vervanging kan verschillende vormen aannemen. Men moet het met je eens zijn, in jouw voetspoor volgen, of je moet ze bewijzen dat jij het met hen eens bent, dat je je aansluit bij de publieke opinie of de mening van bepaalde mensen, of bij wat je denkt dat hun mening is - en dat is niet altijd hetzelfde. Al deze en vele andere manieren zijn alleen maar vervangingen voor je verlangen dat er van je wordt gehouden.

De veel voorkomende neiging om je aan te passen, om het 'gehoorzame kind' te zijn, is een deel van dit conflict. *De dwangmatige behoefte om iets te bewijzen leeft in iedereen,* alleen de mate varieert. Bij verschillende soorten mensen zullen verschillende neigingen bovenkomen, ook afhankelijk van de omgeving waarin je leeft. Diep in jezelf ben je je niet bewust van het oorspronkelijke verlangen, vaak zelfs niet van het vervangende verlangen - het gevecht om jezelf aan anderen te bewijzen.

In de loop van dit werk kan het niet anders dan dat je er vroeg of laat achter komt, dat die constante strijd voor bevestiging in je leeft. Maar tot nu toe besef je niet wat dat behelst. Als je hier helder over wordt, of voor die ontdekking staat, zul je merken hoeveel daar achter zit. Zolang je de aard van deze dwang niet begrijpt - nadat je het bestaan ervan in je hebt vastgesteld - kun je er geen oplossing voor vinden en ben je ook niet in staat het dwangmatige gevecht op te geven. Maar als je in de goede richting zoekt, zul je niet alleen met je verstand *weten* dat de droefheid van je-niet-vervuld-zijn bestaat, maar je zult het ook *voelen* - en dat is goed. Je gaat je dan realiseren dat je gevecht om waardering, je gevecht om iets te bewijzen, je egoïstisch maakt, trots, arrogant, superieur - óf ongezond onderdanig en dat moet je dan wel wrokkig maken. Door deze strijd krijg je precies wat je niet wilt: mensen die niet van je houden, terwijl er heel goed van je gehouden *zou kunnen* worden als je jezelf hebt toegestaan het oorspronkelijke verlangen te voelen, zonder angst voor de veronderstelde 'vernedering' en 'zwakte', zonder angst ook om eenvoudig verdriet te voelen wat nooit een ongezond effect kan hebben op je ziel. Dan kom je een heel stuk verder op de weg naar vervulling. Je zult je bewust worden dat jij het niet bent die niet goed genoeg is om van te houden, maar dat het zo moeizaam door jou opgebouwde masker dat niet toelaat. Dan zul je je niet meer wentelen in een schadelijk zelfmedelijden, maar groei je voldoende om die

neigingen van je af te schudden die je verhinderen dat je krijgt wat je nodig hebt.

Bovendien ga je je realiseren dat je strijd totaal zinloos is. Iets dat onecht is, kan nooit succes brengen. En een opgelegde laag, die een oorspronkelijk verlangen toedekt, is nooit zuiver. Zelfs als het je tijdelijk lukt om te krijgen waar je voor vecht - bewondering, goedkeuring, wat het ook moge zijn - dan laat het je onbevredigd en met een bittere smaak achter. Je moet wel teleurgesteld worden, omdat je het nooit kunt krijgen in de mate waarin je ernaar graait. Het kan ook niet blijvend zijn en niet van zoveel mensen komen als jij zou willen; en bovendien is het niet wat je echt verlangt. Dit conflict is altijd de wortel van je frustratie en je ongelukkig voelen.

Je vecht alsof je leven op het spel staat - innerlijk. Je moet dit conflict herkennen voor je het oorspronkelijke verlangen naar liefde kunt vinden, en het verdriet dat er niet zo van je gehouden wordt als zou kunnen. Bedenk hoe vaak je emotioneel buiten alle proporties reageert als iemand het niet met je eens is. Maar als je er diep van overtuigd bent dat iemand met hart en ziel van je houdt en dat met warmte en tederheid laat zien, maakt het niet uit dat je het niet met elkaar eens bent. Ieder van jullie moet zich voorbeelden daarvan kunnen herinneren. Dat is meteen het bewijs dat mijn woorden ook op jou van toepassing zijn.

Als je deze emoties in jezelf herkend hebt, begrijp je ook dat je aan het vechten bent voor iets dat je eigenlijk niet eens wilt en dat je nooit in evenredigheid met de wanhopige intensiteit van je gevecht kunt krijgen. Kijk vooral hoe dit gevecht om op de een of andere manier iets te bewijzen, het slechtste in je naar boven haalt. Wat is dat precies? Het herkennen is echt minder pijnlijk en veel bevrijdender dan je denkt. Want dan begrijp je waarom er niet zoveel van je gehouden wordt als je zou willen en dan zie je dat het niet is omdat je bent wie je bent, en dat het niet zo is dat je er niets aan kunt doen. Dat geeft je moed en kracht.

Je gaat inzien dat het falen tot dan toe in je strijd om totale waardering *niet* betekent dat je niet goed genoeg bent om van te houden. Want dat is wat je diep van binnen gelooft. En daar ben je nu juist zó bang voor dat je je uit alle macht verzet. Je wilt er niet dieper induiken. Het lijkt je ook het toppunt van schaamte: 1) dat je eerst en vooral liefde wilt en 2) dat je gelooft dat je die niet kunt krijgen. Het is veel gemakkelijker om tekortkomingen onder ogen te zien dan de onbewuste overtuiging dat je

liefde wilt, maar dat er niet van je gehouden wordt in de mate en op de manier die jij wenst. Je psyche weet uitstekend onderscheid te maken tussen een gezonde, volwassen liefde en een ongezonde, onvolwassen, afhankelijke en zwakke 'liefde' die niet de echte liefde is waar je ziel naar hunkert. De psyche hecht weinig geloof aan de waarde van die laatste 'liefde', maar realiseert zich niet dat de remedie en de vervanging waar jij je op stort, de volwassen liefde waar je naar hunkert onmogelijk maken. Zo groot is de schaamte dat die vaak de afgrond vormt waarvoor je terugdeinst. De schaamte is verantwoordelijk voor veel van je conflicten en weerstanden en voor je verschillende fouten. Als je in deze afgrond stapt, nadat je je eerste angst en schaamte overwonnen hebt, zul je je al gauw bevrijd, verfrist en opgevrolijkt voelen. Als je de kinderlijke eis om exclusiviteit en eenzijdigheid eraf haalt, is het verlangen naar liefde namelijk uiterst creatief. Alleen de manier waarop je ernaar streeft, is onwerkelijk, ongezond en schadelijk - niet het verlangen op zich.

Zijn er tot zover vragen?"

VRAAG: Kunt u nu de juiste manier voor ons beschrijven - of zou dat te veel tijd vragen en meer een onderwerp zijn voor een hele lezing in de toekomst?

"Ja. De eerste stap is dat je je bewust wordt dat dit verlangen er is en hoe intens het is. Je moet je volledig bewust worden hoe ongelukkig je je hieronder voelt. Je moet je ook volledig bewust worden dat je het echte verlangen hebt vervangen. Je moet de emoties ervaren die voortdurend vechten om waardering. Je moet je bewust gaan worden van die drang om te bewijzen - wat het ook is dat je op een bepaald moment wilt bewijzen. Als je je daarop hebt ingesteld, niet een paar keer maar hoe het voortdurend in je bezig is, kun je beginnen dit complexe geheel van gevoelens aan te pakken. Maar de reacties van alledag, de vele subtiele maniertjes waarop je gevoelens zich uiten, moeten eerst ten volle ervaren worden. In je dagelijkse terugblik en je zelfobservaties moet je je vooral concentreren op dit 'bewijzen'. Het moet onderzocht en geanalyseerd worden, je moet het je steeds meer bewust worden. Je zult verbijsterd zijn als je ziet hoe onverwacht groot de reikwijdte van dit conflict is, dit gevecht om jezelf te bewijzen. Iedere keer dat je die reactie in jezelf ziet, begrijp je weer een beetje beter wat erachter zit. Je gaat je afvragen waarom het zo belangrijk is om jezelf op de een of andere manier te bewijzen. Waarom wil je zo

graag dat anderen je intelligentie bewonderen, of je succes, of wat het ook is dat je wilde bewijzen. Je zult ook die subtiele neiging ontdekken om je aan te passen aan anderen, je ontdekt de zwakte erin en je gaat de reden ervan begrijpen. Dat alles moet in je emoties ontdekt en ervaren worden. Onvermijdelijk ga je voelen dat achter die hele façade je verlangen schuilt dat er van je wordt gehouden. Van sommige mensen wil je dat ze je waarderen, maar dat hoeven niet per se dezelfde te zijn naar wier liefde je hunkert. Misschien is er wel geen specifiek iemand in je leven die van je moet houden, maar het verlangen op zich blijft: je wilt dat er op een volwassen en oprechte manier van je gehouden wordt. Dat verlangen gaat ten onder in je strijd om waardering, om jezelf te bewijzen, om indruk te maken op de wereld. Dan zul je gaan begrijpen waar je echt voor vecht. En dat is nu de eerste belangrijke fase in ontwikkeling en groei. Ik kan er niet genoeg de nadruk op leggen dat alleen het intellectuele weten niets betekent. Je zult stap voor stap je emoties moeten ervaren.

Tijdens dit proces leer je om de vechthouding los te laten waarmee je jezelf wilt bewijzen. Je emoties zullen dit zinloze en uitputtende innerlijke gevecht leren op te geven. Je geeft je over aan een tijdverdrijf dat je niets dan ellende brengt. In de mate waarin je loslaat en dit gevecht opgeeft, in diezelfde mate onderga je een gevoel van bevrijding en krijg je nieuwe kracht. Je hebt een hinderlijke last van je afgeschud.

Als het vechten om jezelf te bewijzen afneemt, maak je de weg vrij voor ware, volwassen liefde. Je naar volwassenheid groeiende verstand laat je inzien dat het enige soort liefde dat echte *liefde* is, het soort is dat je uit vrije wil gegeven wordt. Eerst begin je te accepteren dat andere mensen niet van je houden als ze dat niet willen. Daar kun je heel bedroefd van worden, maar nooit gespannen, dwangmatig of emotioneel. Het verdriet is vrij van zelfmedelijden en er is heel goed mee om te gaan. Daarom zal het je ook geen onplezierig gevoel geven.

Innerlijk wil je voortdurend anderen dwingen om van je te houden. Dat mag in de vorm van waardering, maar uiteindelijk wil je mensen dwingen en afgedwongen liefde is geen liefde. Het kind in je ziet dat niet. Maar daar jij die stromingen herkent, zul je de stem in je herkennen die heel duidelijk zegt: “Je *moet* van me houden”. Zwakkere figuren met hun eigen ongezonde motieven kunnen daar schijnbaar aan toegeven en je bevel gehoorzamen. Maar zo’n reactie kan je alleen maar leeg en teleurgesteld achterlaten omdat het niet is waar je werkelijk naar

streeft en wat je ook niet kunt krijgen tot de dwangmatige stroom is opgelost. Want een sterke en volwassen ziel kun je niet dwingen tot onderdanigheid. Die functioneert alleen in vrijheid. Daar komt bij dat je de persoon die aan jouw bevel gehoorzaamt, nooit echt kunt respecteren. Je respecteert alleen maar degene die uit vrije wil van je houdt. De mogelijkheid om deze vrije gave te ervaren is er alleen maar als je het niet afdwingt. Zolang de dwangmatige stroom - nog onontdekt door je bewustzijn - werkzaam is, kun je die gave nooit ervaren. Dus zul je eerst de mensen vrij moeten laten door ze toe te staan niet van je te houden als ze dat ook niet willen. Daar hoef je niet gelukkig mee te zijn, maar als je de droefheid accepteert, zal het je niet schaden. De beloning, als iemand dan zijn of haar liefde uit vrije wil aanbiedt, is overstelpend. Dan begrijp je dat *jij* jezelf de kans onthouden hebt om de enige ware en kostbare liefde te krijgen die er is.

Begrijp me alsjeblieft niet verkeerd, vrienden. Als ik zeg dat je anderen dwingt om van je te houden, heb ik het niet over een bewuste handeling van jouw kant. Ik heb het over je emoties. Als je doorkrijgt wat er schuilt onder je emotionele reacties op mensen, begrijp je dat het daarop neerkomt.

Je leert hoe je het royale gebaar kunt maken dat anderen niet alleen de vrijheid geeft om fout te zitten of het niet met je eens te zijn, of zwakheden te tonen die je misschien afkeurt, maar ook om niet van je te houden. Als je je bewust bent van je oorspronkelijke verlangen en vervolgens van je frustratie en wat je in je frustratie doet, en dan van de dwangmatige stroming in je, ga je helder zien dat je het vrije geven van ware liefde alleen verspeelt door die emotionele houdingen in je onbewuste - en niet doordat je niet goed genoeg zou zijn. Dan ben je op de weg omhoog.

Mogen deze woorden het begin zijn van een nieuwe fase op een dieper niveau voor ieder van jullie. Bid dat je de woorden die ik vanavond heb gesproken, dieper mag begrijpen. Wees gezegend in de naam van de allerhoogste. Ga in vrede en in vreugde op je pad van bevrijding.

Ga in een vreugdevolle en geduldige geest deze weg naar volwassenheid en werkelijkheid. Veelvuldig zullen de vruchten zijn van het werk van dit jaar voor ieder die niet verflauwt.
Wees gezegend. Ga in vrede en wees in God.”

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1960.
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force, Phoenicia (N.Y.)
onder de titel 'The Folly of Watching for Results While on the Path –
Fulfillment or Suppression of the Valid Desire to be Loved'.
Vertaling door Ernst Winkler in 1993 en herzien in 2001.
© Stichting Gemeenschap het Pad. *Uitgave 2009*